

Список використаних джерел

1. Про розподіл банків на групи [Текст] : офіц. текст : за станом на 23.12.2011 р. / Національний банк; Рішення від 23.12.2011 № 814. – Доступно також з мережі Інтернет : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/vr814500-11> (дата звернення 10.12.2014р.). — Назва з екрана.
2. Активи та зобов'язання за станом на 01.11.2014 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://aub.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=9904&menu=104&Itemid=112 (дата звернення 10.12.2014р.). — Назва з екрана.
3. НБУ до кінця року визнає проблемними 12 банків [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.epravda.com.ua/news/2014/12/11/512325/?fb_action_ids=814949861899000&fb_action_types=og.recommends (дата звернення 10.12.2014р.). — Назва з екрана.
4. Контроль : інспектування, аудит, банківський нагляд [Текст] : монографія / В. С. Стельмах, А. О. Єпіфанов, І. В. Сало, М. А. Єпіфанова. – Суми : ВТД «Університетська книга», 2006. – 432 с.
5. Криза банківської системи України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://ep-ua.tv/novini/blog/159.html> (дата звернення 10.12.2014р.). — Назва з екрана.

УДК 658.8

Болтач Сергій

магістрант

Миколаївський національний університет ім. В.О. Сухомлинського

м. Миколаїв

ФОРМУВАННЯ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО КОНТРОЛЮ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ ТА ЗАМОВНИКАМИ

Анотація

У статті розглянуто основні методи та принципи формування системи внутрішнього контролю, необхідність його впровадження. Детально висвітлено недоліки відсутності контрольної системи та ефективність її впровадження.

Ключові слова: внутрішньогосподарський контроль, організаційна структура, дебіторськазаборгованість, служба контролю, ревізія розрахунків.

У процесі своєї діяльності підприємство реалізує матеріальні цінності, і надає послуги. На цій стадії виникають розрахункові відносини з покупцями та замовниками. Від правильної організації розрахунків із покупцями та замовниками значною мірою залежить організація матеріального забезпечення і постачання відповідно до договірних зобов'язань і комерційних угод. Внутрішньогосподарський контроль за розрахунками з покупцями та замовниками дозволяє ефективно та мобільно віднайти недоліки в системі

обліку та реалізації дебіторської заборгованості.

Внутрішній контроль є одним із основних інструментів підвищення ефективності управління підприємствами різних організаційно-правових форм і, особливо, акціонерних товариств. Невідповідність роботи існуючих контрольно-ревізійних служб, що виконують зазначену функцію контролю, підвищені вимоги ринкових перетворень потребує удосконалення контрольної функції внутрішнього контролю. Потреба у створенні служби внутрішнього контролю зумовлена тим, що керівникам необхідно знати реальний стан справ на підприємстві. Адміністрація підприємства розробляє політику і процедури роботи, але персонал підприємства не завжди може зрозуміти їх або не завжди виконує їх вказівки з тих чи інших причин.

Потреба у внутрішньому контролі зумовлена також тим, що верхня ланка управління підприємством не займається безпосередньо контролем повсякденної діяльності виробничих структурних та функціональних підрозділів підприємства, в зв'язку з чим вона відчуває потребу у інформації, що формується на більш низькому рівні управління.

Основними завданнями контролю розрахунків з покупцями та замовниками є перевірка:

- достовірності заборгованості покупців та замовників та правильність її списання, якщо строк позикової давності пройшов;
- наявності укладених договорів з покупцями та замовниками;
- достовірності відображення в обліку розрахунків з покупцями та замовниками в залежності від прийнятого методу визначення реалізації;
- правильності оформлення первинних документів;
- правильності використання реєстрів бухгалтерського обліку та повноти відображення в них розрахунків з покупцями та замовниками;
- дотримання правильності строків позикової давності розрахунків з покупцями та замовниками.

Завдання щодо проведення внутрішнього контролю покладаються передусім на ревізійні комісії або робітників внутрішнього аудиту. На головного бухгалтера покладається відповідальність за стан внутрішнього контролю організації. Головний бухгалтер і працівники внутрішнього аудиту повинні організувати внутрішній контроль так, щоб пред'явити керівнику підприємства всі необхідні матеріали, використані для безпомилкового поточного управління підприємством і на перспективу. Основними способами внутрішнього контролю є фактичний та документальний. До фактичного контролю можна віднести: інвентаризацію, лабораторний аналіз, службові розслідування, експеримент, нормативна перевірка, контрольне запускання сировини у виробництво. Документальний контроль включає: економічний аналіз, математичне моделювання, дослідження документів, зустрічну перевірку, взаємну перевірку, порівняння.

Дуже важливим прийомом перевірки фактичного контролю є інвентаризація. Під час проведення інвентаризації інвентаризаційна комісія, як правило, не користується ніякими бухгалтерськими документами. Вона складає акт за результатами перевірки матеріальних цінностей.

Значно спростить процес контролю створення служби контролю на

підприємстві. Сьогодні використовують два типи організації внутрішнього контролю:

1. Дивізійна організаційна структура: передбачає формування в кожному дивізіоні відділу внутрішнього контролю дивізіону. Така структура доречна на великих підприємствах, коли до складу дивізіонів входять декілька підприємств.

2. Командна організаційна структура: доречна при спрощеній організаційній структурі. При цьому до складу відділу внутрішнього контролю входять спеціалісти різних напрямків.

Для спрощення роботи контрольного відділу, рекомендовано використовувати типову послідовність процедури контролю дебіторської заборгованості у розрахунках з покупцями та замовниками:

1. Звіряння залишків заборгованості за даними Головної книги із залишками в облікових регістрах.

2. Перевірка наявності актів звірення і відповідності їх даним аналітичного та синтетичного обліків.

3. Визначення великих дебіторів і складання їх переліку.

4. Направлення запитів на підтвердження заборгованості.

5. Перевірка наявності договорів і їхньої реєстрації у спеціальному журналі.

6. Перевірка повноти і своєчасності оплати рахунків на основі регістрів обліку.

7. Перевірка розрахунків з використанням векселів.

8. Направлення запитів покупцям на предмет підтвердження ними видачі векселів.

9. Перевірка розрахунків за товарообмінними операціями.

10. Зібрання підтверджень того, що поточна дебіторська заборгованість визначається одночасно з визначенням доходу від реалізації.

11. Перевірка результатів проведення інвентаризації дебіторської заборгованості.

12. Перевірка обґрунтованості списання дебіторської заборгованості на витрати.

13. Перевірка правильності відображення та повноти інформації щодо дебіторської заборгованості у балансі, звіті про фінансові результати, звіті про рух грошових коштів та у примітках до річної фінансової звітності.

Список використаних джерел

1. Бурова, Т.А. Теоретичні основи розвитку моніторингових і діагностичних систем в управлінні підприємством [Текст] / Т.А. Бурова // Електронне наукове фахове видання "Ефективна економіка". – Режим доступу : <http://www.economy.nauka.com.ua/?op=1&z=3007> (дата звернення 10.12.2014р.). — Назва з екрана.

2. Гуцаленко, Л.В. Контроль дебіторської заборгованості: організація і методика здійснення [Текст] / Л. В. Гуцаленко, І. С. Слободянюк // Економічні науки. – Серія «Облік і фінанси». – Випуск 8 (29). – Ч. 2. – 2011. – 547 с.

3. Добровольська, О.В. Сучасна система організації контролю за дебіторською заборгованістю підприємств [Текст] / О. В. Добровольська // Вісник Запорізького національного університету. – 2010. – № 1. – С. 5-11.

4. Єдинак, Т.С. Проблеми управління дебіторською заборгованістю підприємств в умовах фінансово-економічної кризи [Текст] / Т.С. Єдинак // Дисерт. на здоб. наук. ступ. к. екон. н. – Київ. – 2005. – 284 с.

УДК 615.1: 24-:17.322:17

Бушуєва Інна
к.фарм.н., доцент
Гетало Ольга
к.фарм.н., доцент
Кандибей Наталя
к.фарм.н., асистент
Запорізький державний медичний університет
м. Запоріжжя

УПРАВЛІНСЬКИЙ КОНТРОЛЬ, ЙОГО ФОРМИ І МЕТОДИ

Анотація

В даній статті розглянуті форми і методи управлінського контролю фармацевтичної організації, визначені основні показники ефективності функціонування фармацевтичного підприємства в сучасних умовах, показана орієнтуюча функція управлінського контролю.

Ключові слова: *управлінський контроль, форми, методи, методика, управлінське рішення, організація.*

При ринковій системі господарювання комерційна організація, що є самоорганізуючою системою, яка функціонує в жорстких умовах конкурентного середовища, має повну господарську самостійність. Її діяльність спрямована на завоювання та утримання кращої частки ринку, на досягнення переваги над конкурентами.

У відповідності з цим, управлінський контроль комерційної організації орієнтований головним чином на забезпечення основних показників ефективності функціонування в сучасних умовах. В умовах, що характеризуються високою невизначеністю і нестабільністю зовнішнього середовища, ефективне управління організацією припускає більший обсяг контрольної роботи. Більш того, в силу посилення конкурентних відносин, стрімкого розвитку і зміни технологій, зростаючої диверсифікації бізнесу і ускладнення бізнес-проектів управління істотно ускладнюється, що зумовлює ускладнення її контрольних систем. Тому внутрішній контроль набуває характер основи, присутньої на всіх рівнях управління. Управлінський контроль, за інших рівних умов, є гарантією успішної діяльності організації.

Організувати виконання рішення -- завдання не з легких. Вона потребує знання людей, їхніх можливостей, сил, коштів і методів виконання. Організація виконання рішень-це специфічна діяльність керівника, що завершує